

Výsledky Cen Velkého bratra za rok 2025

Zveřejněno 14. 4. 2026

www.bigbrotherawards.cz

Kategorie: Úrok Velkého bratra

**Uítěz: Peter Hummelgaard, ministr spravedlnosti
Dánska za výrok: „Musíme se zbavit zcela chybného
dojmu, že používání šifrovaných komunikačních
aplikací patří k občanským právům.“**

Na výrok pronesený pro dánskou televizi TV2 v srpnu 2024 poukázala média v září 2025 v souvislosti s přípravou právní úpravy tzv. CSAM nařízení, které je obecněji známé pod termínem Chat Control 2.0. Právě Hummelgaard je architektem návrhu znění nařízení, který se podařilo na konci roku 2025 schválit během dánského předsednictví Rady EU.

Nařízení o prevenci a boji proti sexuálnímu zneužívání dětí, zvaného též CSAR nebo Chat Control 2.0, je ústředním tématem boje o podobu našeho soukromí v digitálním prostředí posledních několika let. Návrh, jehož proklamovaným cílem má být ochrana dětí, přináší vedle celé řady spíše preventivních a celkem nekontroverzních nástrojů ochrany i zavedení plošného vyhledávání materiálu s dětskou pornografií (v některých verzích například i automatizovanou identifikaci rizikových konverzací s dětmi) v elektronické komunikaci či v cloudových úložištích.

Návrh Evropské komise na zavedení povinnosti poskytovatelů služeb monitorovat automatizovaně jejich obsah byl odmítnut Evropským parlamentem v roce 2023 a opakovaně byl odmítán i Radou EU. Toto se změnilo na konci roku 2025, kdy vlády členských zemí v Radě EU poměrně hladce schválily dánský kompromis, který sice ustoupil na oko v tom, že natvrdo neukládá povinnost monitorovat obsah a dává to poskytovatelům služeb jen jako jednu z možností jak plnit povinnosti, nicméně z obsahu schváleného návrhu je zřejmé, že zde bude přetrvávat tlak na poskytovatele k používání těchto nástrojů. Současně se má opakovaně vyhodnocovat, jestli již uzrál čas na zavedení povinného monitoringu. V tuto chvíli jednání o přijetí nařízení a jeho případné podobě pokračují v tzv. trialogu.

Mimořádně kontroverzní otázkou byla a nadále je povinnost platform monitorovat komunikaci, která je opatřena koncovým šifrováním. Bez zahrnutí šifrovaných služeb totiž nařízení moc smyslu nedává ani jeho podporovatelům. Toto šifrování,

kteřé ani poskytovateli služby neumožňuje nahlížet do obsahu komunikace, používají důvěryhodné služby jako je třeba Signal nebo ProtonMail, ale i masově využívané služby jako je WhatsApp nebo Messenger.

Výroky, které zpochybňují právo uživatelů používat šifrovanou komunikaci, se v minulém roce objevily jako houby po dešti. Vedle výroku ministra Hummelgaard byl mezi nominovanými třeba výrok koordinátora EU pro boj proti terorismu Bartjan Wegtera: „Domnívám se, že ti, kdo vymýšlejí zámky, by měli být schopni vymyslet i klíč.“ Nominována byla i výkonná ředitelka Europolu Catherine De Bolle za výrok: „Anonymita není základní právo.“ Některé výroky pak směřují až ke kriminalizaci těch, kteří šifrované komunikační nástroje užívají. V této souvislosti lze zmínit například šéfkou švédské policie Petru Lundt, která byla nominována s výrokem: „Aplikace Signal nemá legitimní použití.“

V souvislosti s tímto zpochybňováním šifrování je třeba připomínat, že šifrování je zcela elementárním nástrojem na ochranu dat, na němž je postavena řada platných evropských předpisů jako jsou GDPR nebo NIS2. Pokud by mělo dojít k prolomování šifrování, jsou v zásadě dvě cesty. Jednak cesta jeho oslabování přes zadní vrátka, která ovšem budou nutně cestou nejen pro bezpečnostní složky, ale i pro další útočníky. Druhou možností je pak nahrání sledovacích nástrojů přímo do zařízení, které by proověřovalo obsah ještě před jeho zašifrováním.

Podobně jako by nám mělo znít varovně volání po zrušení obálek na dopisy a povinné posílání pošty na korespondenčních lístcích, tak by nám mělo znít varovně volání po oslabování šifrování. To je totiž fakticky voláním po konci listovního tajemství a práva na soukromí elektronické komunikace.

Zdroje:

- <https://nyheder.tv2.dk/politik/2024-08-21-for-faa-dage-siden-efterlyste-anonyme-profiler-lejesvende-til-danmark-nu-overvejer-minister-stort-indgreb>
- <https://www.echo24.cz/a/HbsSW/komentar-kechlibar-lamani-obcanskych-svobod-chat-control-hummelgaard>
- <https://www.root.cz/zpravicky/pouzivani-sifrovanych-aplikaci-neni-obcanskym-pravem-rika-autor-navrhu-chatcontrol/>